

Dátu um almenna geiran Tjóðarroknskapurin fyri almenna geiran byggir á almennar roknskapir, ikki minst landsroknskapin.

Við virknaði frá 2010 eru kommunuroknskapir eisini skrásettir í Búskaparskipan landsins (BSL). Somuleiðis eru roknskapir fyri almennar grunnar og stovnar, sum ikki eru á figgjarlógini, tiknir við í BSL í vaksandi mun.

Við hesum eru dátukeldurnar fyri almenna geiran vorðnar munandi betri seinna árin. BSL hevur eitt stórt tal av bólkingum og útgreiningarmøguleikum til ymiskan umsitingartørv. Kortini er tað ikki altíð lætt við BSL at gera tær bólkingar og útgreiningar, sum verða fyriskrivaðar í tjóðarroknskapinum, sum jú er hin vanliga nýtti standardurin fyri uppgerð av búskaparstøddum.

Búskaparmyndilin byggir á tjóðarroknskaparbólkingar. Tá hesin búskaparmyndil hevur verið nýttur til framrokningar, hava metingar verið gjørdar av gongdini við støði í bólkingum í BSL. Hetta eru bólkingar, sum ikki altíð hava verið samanfallandi við bólkingar í tjóðarroknskapinum. Eitt ávíst fyrivarni krevst tí í brúki av tølunum

Kommunalu útreiðslurnar vaksnar við 43 prosentum

Vøsturin er galloperandi, og í hesum føri eru eldraútreiðslurnar ikki taldar við

Árni Gregersen

Tað ber ikki til við tí skipan vit hava í dag at fáa tamarhald á kommunalu útreiðslunum.

Tað sigur Búskaparráðið í nýggjastu frágreiðingini. Ráðið vísir á, at kommunuskipanin hjá okkum er óheppin og ger tað torført um yvirhøvur móguligt at fáa tamarhald á búskapni.

Kommunalu útreiðslurnar til annað enn eldrarøkt eru vaksnar við 43% síðan 2011.

Landsins útreiðslur til annað enn eldrarøkt eru vaksnar við 21% síðan 2011, og útreiðslurnar hjá Tórs-

havnar kommunu til annað enn eldrarøkt, eru vaksnar við 32% síðan 2011.

Sostatt hava kommunurnar í miðal havt størri útreiðsluvøkstur enn landið, meðan Tórshavnar kommuna hevur havt eitt vet lægri útreiðsluvøkstur enn kommunurnar samanlagt.

At eldraðkið varð lagt út til kommunurnar, er tískil ikki einasta orsök til stóra útreiðsluvøkstur. Hesin kommunali útreiðsluvøkstur bendir sostatt á tvørrandi figgjarpolitiska stýring, serliga í kommunala geiranum.

Kommunurnar

Eyðsýnt er, at kommunurnar hava havt trupulleikar við at gera rættvísandi ætlanir um lógurnar.

Hinvegin sæst at hvørki kommunur ella land hava havt nakrar stórvegis trupulleikar við at gera rættvísandi ætlanir um rakstrarútreiðslurnar.

Tað sæst eisini í tí einu talvuni hjá Búskaparráðnum, at kommunurnar hava undirbudgettera fyri slakar 800 milljónir í iløgum hjesi seinastu árin.

Figgjarstøðan hjá teimum ymisku kommununum er ymisk.

-Vit hava tó grund til at

koma til ta niðurstøðu, at nøkur óvanlig viðurskipti gera seg galdandi í kommunala geiranum. Tórshavnar kommuna sýnist at vera í eini serstøðu. Inntøkurnar hjá Tórshavnar kommunu eru lutfalsliga stórar; so stórar, at kommunan kann leggja pening til síðis.

-Hetta seinasta geitur høvi til eitt politiskt trýst á kommununa til at gera iløgur - man krevur ikki pening inn í skatti til at goyma. Raðfestingin av kommunalum ilögum kann í slíkari støðu gerast tilvildarlig.

-Alternativið til at gera iløgur er at lata peningin fara

til kommunala útjavning (at geva peningin til minni múgvandi kommunur) ella at lækka skattaprocentið. Ein kommunal nýskipan er tí viðkomandi, skrivur Búskaparráðið.

Hvørki kommunurnar sínámillum, ella land og kommunur sínámillum, ella landið einsæris, hava gjørt nakað munagott fyri at sleppa undan hesi umrøddu yvirupphiting í byggingvinnuni.

Kortini er hetta bert ein spurningur um raðfesting av almennum útreiðslum yvir tíð. Nakrar hávalmennar iløgur hava tó verið útsettar (m.a. hjá SEV), og nakrar

privatar iløgur hava verið burturtrondar, tvs. útsettar til meira av iløgu móguliga seinna kann fáast fyri sama pening.

Frásæð skuldarloft, hevur landið ongan móguleika at ávirka avgerðir kommunana í byggimálum, og heldur ongan móguleika at áseta karmar fyri iløgu-ella rakstrarútreiðslur kommunanna.

Hetta, saman við litlum kommunustøddum, ger føroysku kommunuskipanina óheppna, og til hvøns fyrir mun, kunnu vit spyrja.